

Papež Benedikt XVI.

Okrožnica

LJUBEZEN V RESNICI

CARITAS IN VERITATE

Družina
Ljubljana
2009

Papež Benedikt XVI.
OKROŽNICA LJUBEZEN V RESNICI

Izvirnik:
Papa Benedetto XVI,
LETTERA ENCICLICA *CARITAS IN VERITATE*

© Libreria Editrice Vaticana 2009
© Slovenska izdaja: Družina, d. o. o., Ljubljana
zanjo dr. Janez Gril

Prevod Pavel Peter Bratina
Opombe, redakcija
in spremna beseda Rafko Valenčič
Lektoriranje Marija Bratina
Prelom Družina, d. o. o.
Naklada 1800
Tisk Tiskano v Sloveniji
Ljubljana 2009

Več informacij o knjigah založbe Družina dobite na
www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

17.023.33
27-428

DOSTOJANSTVO osebe = (Dignitas personae) : navdilo o nekaterih
bioetičnih vprašanjih / [pripravila] Kongregacija za verski nauk ;
[prevod in spremna beseda Tadej Strehovec]. - Ljubljana : Družina,
2009

Prevod dela: Instruction dignitas personae on certain bioethical
questions

ISBN 978-961-222-757-9

1. Vzp. stv. nasl.

245526016

Papež Benedikt XVI.

Okrožnica

LJUBEZEN V RESNICI

CARITAS IN VERITATE

**o celostnem človeškem napredku
v ljubezni in resnici**

*Škofof, duhovnikom in diakonom,
osebam posvečenega življenja, vernim laikom
in vsem ljudem dobre volje!*

UVOD

1. Ljubezen v resnici, o kateri je s svojim življenjem, predvsem pa s svojo smrtjo in vstajenjem pričeval Jezus Kristus, je poglobitna gonilna sila vsakega človeka in vsega človeštva za doseg resničnega napredka. Ljubezen – *caritas* – je edinstvena moč, ki ljudi priganja, da si pogumno in velikodušno prizadevajo za pravičnost in mir. Je moč, ki izvira iz Boga, večne ljubezni in popolne resnice. Vsakdo doseže lastno dobro tako, da sprejme načrt, ki ga ima Bog z njim, in ga želi v polnosti uresničiti: v tem načrtu namreč najde resnico o sebi, in ko jo sprejme, postane svoboden (prim. Jn 8,22). Braniti resnico, predložiti jo s ponižnostjo in prepričanjem ter pričevati zanjo z življenjem je zahtevna in nenadomestljiva oblika ljubezni. Ta se namreč »veseli resnice« (1 Kor 13,6). Vsi ljudje notranje težijo po pristni ljubezni: ljubezen in resnica jih nikoli popolnoma ne zapustita, ker sta božji klic v srcu

in razumu vsakega človeka. Jezus Kristus očiščuje iskanje ljubezni in resnice naše človeške bede in ju osvobaja ter nam v polnosti razkriva pobudo ljubezni in pravi življenjski načrt, ki nam ga je pripravil Bog. V Kristusu postaja *ljubezen v resnici* njegov osebni obraz, vabilo, da ljubimo svoje brate z resnico njegovega načrta. Kajti on je Resnica (prim. Jn 14,6).

2. Ljubezen je glavna pot družbenega nauka Cerkve. Vsaka odgovornost in prizadevanje, ki ju opisuje ta nauk, zajema iz ljubezni, ki po Jezusovem nauku obsega vso postavo (prim. Mt 22,36–40). Ljubezen je pravo jedro osebnega odnosa do Boga in bližnjega; je počelo *mikroodnosov*: prijateljskih, družinskih, malih skupin; pa tudi *makroodnosov*: družbenih, gospodarskih, političnih. Za Cerkev – poučeno iz evangelija – je ljubezen vse, ker, kakor uči sv. Janez (prim. 1 Jn 4,8.16) in spominja moja okrožnica »Bog je ljubezen« (*Deus caritas est*): vse izhaja iz božje ljubezni, po njej se vse oblikuje, k njej vse teži. Ljubezen je največji dar, ki ga je Bog dal ljudem, je njegova obljuba in naše upanje.

Zavedam se stranpoti in siromašenja pomena ljubezni, s katerim se je in se še spogleduje, posledično pa tudi nevarnosti njenega napačnega razumevanja, izločanja iz etičnega obnebjja in, vsekakor, ovir za njeno pravilno vrednotenje. V vsakem družbenem, pravnem, kulturnem, političnem, gospodarskem okolju, ali v obnebjjih, ki so bolj izpostavljena tej nevarnosti, zlahka izjavljajo, da je moralna odgovornost pri interpretiranju in upravljanju nepomembna. Od tod potreba po združitvi ljubezni in resnice, ki jo je sv. Pavel označil kot »resnica v ljubezni« – »*veritas in caritate*« (Ef 4,15), pa tudi z dopolnilom »ljubezen v resnici« – »*caritas in veritate*«. Resnico je treba iskati, najti in izraziti v »ekonomiji« ljubezni, toda tudi ljubezen je treba hkrati razumevati, vrednotiti in uresničevati v luči resnice. Tako smo ljubezni vrnili službo, ki jo osvetljuje resnica, prispevali pa smo tudi k potrditvi resnice, ji pokazali moč, s katero se lahko potrdi in izkaže v stvarnem družbenem življenju. To pa v današnjem družbenem in kulturnem okolju, ki resnico relativizira, postaja do nje brezbrizno in se ji upira, ni malo.

6. poglavje

RAZVOJ NARODOV IN TEHNIKA

68. Tema o razvoju narodov je tesno povezana s temo o razvoju vsakega posameznika. Človek po naravi teži k lastnemu razvoju. Ne gre za razvoj, ki bi ga zagotavljali naravni mehanizmi, kajti vsak izmed nas ve, da je sposoben svobodno in odgovorno sprejemati odločitve. Tudi ne gre za razvoj, ki bi bil prepuščen naši samovolji, ko pa vsi vemo, da je dar in ne plod samorazvoja. Našo svobodo izvorno opredeljujejo naše bitje in njegove meje. Nihče ne oblikuje lastne vesti samovoljno, temveč lastni »jaz« vsi snujemo na temelju »sebstva«, ki nam je bilo dano. Niso nam nedostopni le drugi, marveč smo nedostopni tudi sami sebi. *Razvoj človeka je razvrednoten, ko si domišlja, da je edini »proizvajalec« samega sebe.* Podobno se izrodi tudi razvoj narodov, ko človeštvo misli, da se lahko po-ustvari s pomočjo »čudežev« tehnologije. Tako se za navideznega in škodljivega razkriva tudi gospodarski razvoj, ki vzdrževanje nenaravne in porabniške rasti zaupa »čudežem« finančnega sektorja. V nasprotju s to prometejsko aroganco moramo okrepiti ljubezen do svobode, ki ni samovoljna, temveč resnično človeška zaradi prepoznavanja dobrega, ki je pred njo. Tako je nujno, da gre človek zopet vase in prizna temeljna pravila naravnega moralnega zakona, ki ga je v njegovo srce položil Bog.

69. Danes je vprašanje razvoja zelo tesno povezano z napredkom tehnike, z njeno osupljivo uporabnostjo na biološkem polju. Tehnika – to je dobro poudariti – je globoko človeško dejstvo, povezano s človekovo avtonomijo in svobodo. V tehniki se izraža in potrjuje gospostvo duha nad snovjo. »Človekov duh« se lahko, »ko se bolj oprusti svoje usužnjenosti stvarjem, svobodneje dvigne k češčenju in h kontemplaciji Stvarnika samega«. ¹⁵⁰ Tehnika nam omogoča, da gospodujemo snovi, zmanjšujemo tveganja, varčujemo z

¹⁵⁰ Pavel VI., Okrožnica *O delu za razvoj narodov*, 41: AAS 59 (1967) 277–278; prim. *Pastoralna konstitucija Cerkev v sedanjem svetu*, 57.

napori, izboljšujemo življenjske razmere. Odgovarja na sam (po)klic človekovega dela: v tehniki, delu lastnega genija, človek spoznava samega sebe in uresničuje svojo človečnost. Tehnika je objektivni vidik človekovega dela,¹⁵¹ katerega izvor in smisel sta v subjektivni prvini: človek, ki dela. Zato ni tehnika nikoli samo tehnika. Razodeva človeka in njegove želje po razvoju, izraža stremljenje človekovega duha po postopnem premagovanju določene ujetosti v snov. Tehnika se zato umešča v poslanstvo »obdelovati in varovati zemljo« (prim. 1 Mz 2,15), ki jo je Bog izročil v varstvo človeku in mora biti naravnana k utrjevanju tiste zveze med človeškim bitjem in okoljem, ki mora zrcaliti božjo stvariteljsko ljubezen.

70. Tehnološki razvoj lahko človeka privede do prepričanja o samozadostnosti tehnike, če se sprašuje samo, *kako*, spregleduje pa številne *zakaj*, ki ga spodbujajo k delovanju. Zato ima tehnika dvoumen obraz. Porojeno iz človeške ustvarjalnosti kot orodje človekove svobode, je moč razumeti kot prvo brezpogojne svobode, tiste svobode, ki noče priznati meja, ki jih stvari nosijo v sebi. Proces globalizacije bi utegnil ideologijo tako nadomestiti s tehniko,¹⁵² da bi ta sama postala ideološka oblast, ki bi lahko človeštvo izpostavila nevarnosti, da se znajde v ujetništvu nekega *a priori*, ki se ga ne bi mogla otresti, da bi se srečala z bitjem in resnico. V takšnem stanju bi vsi mi spoznavali, ocenjevali in reševali stanje našega življenja od zunaj, s kulturno-tehnokratskega obzorja, kateremu bi strukturno pripadali, in ne bi mogli nikoli najti smisla, ki se ne bi porodil iz nas samih. To gledanje danes tako zelo krepi tehnicistično miselnost, da se resnično ujema z mogočim. Toda če sta edino merilo resnice učinek in korist, je razvoja samodejno konec. Pravi razvoj namreč ni prvenstveno v delu. Ključ do razvoja je razum, ki je sposoben tehniko domišljati in v obzorju smisla do dna spoznavati človeški pomen človekovega početja ter ga v celovitosti svoje biti

¹⁵¹ Prim. Janez Pavel II., Okrožnica *O človeškem delu*, 5: AAS 73 (1981) 586–589.

¹⁵² Prim. Pavel VI., Apostolsko pismo *Ob osemdesetletnici*, 29: AAS 63 (1971) 420.

dojemati. Tudi ko dela prek satelita ali na daljavo prek elektronskega impulza, ostaja njegovo početje še vedno človeško, izraz odgovorne svobode. Tehnika človeka zelo privlači, ker ga trga iz fizičnih omejitev in širi njegovo obzorje. *Toda človeška svoboda je svoboda v pravem pomenu le tedaj, ko na čare tehnike odgovarja z odločitvami, ki so plod moralne odgovornosti.* Od tod nujna potreba po vzgoji etične odgovornosti pri uporabi tehnike. Izhajajoč iz človeške očaranosti nad tehniko je treba spet odkriti pravi smisel svobode, ki ni v pijanosti od popolne avtonomije, marveč v odgovoru na klic bitja, začeniši z bitjem, kar smo mi sami.

71. Ta možni odklon tehnične miselnosti od njegovega izvirnega človeškega toka opažamo danes tako v tehnizaciji razvoja kakor tudi miru. Na razvoj narodov pogosto gledajo kot na vprašanje finančnega inženiringa, odprtosti trgov, zniževanja carin, vlaganja v proizvodnjo, institucionalnih reform, skratka kot na zgolj tehnično vprašanje. Vsa ta področja so še kako pomembna, vendar se moramo vprašati, zakaj so dosedanje tehnične rešitve delovale le delno. Razlog moramo iskati globlje. Razvoja ne bodo nikoli v celoti zagotavljale tako rekoč samodejne in neosebne sile, pa naj jih uveljavlja trg ali mednarodna politika. *Brez poštenih ljudi, brez gospodarstvenikov in politikov, ki v svoji vesti živo občutijo klic po skupnem dobrem, razvoj ni mogoč.* Potrebni sta in poklicna usposobljenost in moralna doslednost. Ko prevlada poveličevanje tehnike, pride do zmešnjave med nameni in sredstvi; podjetnik bo videl edino merilo proizvodnje v najvišjem možnem dobičku, politik v utrditvi oblasti, znanstvenik v uspehu svojih odkritij. Tako se pogosto dogaja, da pod preprogo gospodarskih, denarnih ali političnih odnosov ostajajo nerazumevanja, stiske in krivice; množijo se tokovi tehničnega znanja, a seveda v korist gospodarjev, medtem ko so dejanske razmere ljudi, ki živijo v senci teh tokov, večinoma še naprej nespremenjene, brez možnosti za resnično enakopravnost.

72. Tudi na mir včasih gledamo kot na tehnični dosežek, ki je zgolj plod sporazumov med vladami ali pobud za

KRATICE

1. Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor (1962–1965)

AA – LA	Odlok Apostolicam actuositatem – O laiškem apostolatu (1964).
GS – CS	Pastoralna konstitucija Gaudium et spes – Cerkev v sedanjem svetu (1965).
LG – C	Dogmatična konstitucija Lumen gentium – O Cerkvi (1964).

2. Socialne okrožnice in listine

Opomba: Socialne okrožnice Cerkve (1891–1991) so zbrane v knjigi Janez Juhant – Rafko Valenčič, Družbeni nauk Cerkve, Mohorjeva družba, Celje 1994. V njej so navedeni tudi podatki, kje in kdaj je dokument izšel.

CA – OS	Janez Pavel II., Okrožnica Centesimus annus – Ob stoletnici (1991).
LE – OČD	Janez Pavel II., Okrožnica Laborem exercens – O človeškem delu (1981).
MM – MU	Janez XXIII., Okrožnica Mater et Magistra – Mati in učiteljica (1961).
OA – OO	Pavel VI., Apostolsko pismo Octogesima adveniens – Ob osemdesetletnici (1971).
PP – DRN	Pavel VI., Okrožnica Populorum progressio – O delu za razvoj narodov (1967).
PT – MZ	Janez XXIII., Okrožnica Pacem in terris – Mir na zemlji (1963).
RN – NR	Leon XIII., Okrožnica Rerum novarum – O novih rečeh (1891).
QA – OŠ	Pij XI., Okrožnica Quadragesimo anno – Ob štiridesetletnici (1931).
SRS – SSV	Janez Pavel II., Okrožnica Sollicitudo rei socialis – O skrbi za socialno vprašanje (1987).

3. Drugi dokumenti in okrajšave

- AAS Acta Apostolicae Sedis (1888 sl.).
- CDSC – KDNC Papeški svet Pravičnost in mir, Compendio della dottrina sociale della Chiesa – Kompendij družbene nauka Cerkve, Ljubljana 2006.
- DCE – BJJ Benedikt XVI., Okrožnica Deus est amor – Bog je ljubezen, Cerkevni dokumenti 112, Ljubljana 2006.
- EN – OE Pavel VI., Apostolska spodbuda Evangelii nuntiandi – O evangelizaciji, Ljubljana 1976.
- EV – EŽ Janez Pavel II., Okrožnica Evangelium vitae – Evangelij življenja, Cerkevni dokumenti 60, Ljubljana 1995.
- FR – VR Janez Pavel II., Okrožnica Fides et ratio – Vera in razum, Cerkevni dokumenti 80, Ljubljana 1999.
- HV – PČŽ Pavel VI., Okrožnica Humanae vitae – O posredovanju človeškega življenja, Ljubljana 1968.
- KKC Katekizem katoliške Cerkve, Ljubljana 1993.
- LC – NKS Kongregacija za verki nauk, Navodilo Libertatis conscientia – O krščanski svobodi in osvoboditvi, Cerkevni dokumenti 31, Ljubljana 1986.
- RH – OČ Janez Pavel II., Okrožnica Redemptor hominis – Odrešenik človeka, Cerkevni dokumenti 2, Ljubljana 1979.
- SS – RU Benedikt XVI., Okrožnica Spe salvi – Rešeni v upanju, Cerkevni dokumenti 118, Ljubljana 2008.
- VS – SR Janez Pavel II., Okrožnica Veritatis splendor – Sijaj resnice, Cerkevni dokumenti 51, Ljubljana 1994.

ZVESTOBA DUHU IN NAUKU EVANGELIJA

Spremna beseda

Razvoj današnjega sveta je velik izziv za Cerkev. To dokazuje 2. vatikanski cerkveni zbor, ki je svojemu najobsežnejšemu dokumentu dal naslov *Pastoralna konstitucija Cerkev v sedanjem svetu* (1965). Priprave tega dokumenta, koncilске razprave o predloženih vprašanjih in sprejeto besedilo govorijo, kako so škofje z vsega sveta – bilo jih je okrog 2500 – s svojim razumevanjem bistva Cerkve in njenega poslanstva v svetu nakazali pot v prihodnost. Koncil je bil za Cerkev čas posebnih spoznanj in sklepov. Smemo ga imenovati »kairos«, milostni čas za cerkveno občestvo. To velja ne samo za tiste, ki so živeli v obdobju koncila, ampak tudi za današnje rodove.

Konec 20. in začetek 21. stoletja sta močno razgibana. Prav je, da nakažemo vsaj nekaj značilnosti. Družbene spremembe so bile pričakovane, hkrati pa so bile tudi presenečenje: padec berlinskega zidu, ki je označeval desetletna nasprotja med blokoma in naznanil zlom komunističnega sistema; osamosvojitve zatiranih narodov na raznih celinah ter rojstvo novih držav; nastop informacijske družbe, ki je ustvarila novo miselnost in nove življenjske vzorce; razvoj genskega inženiringa, ki je odkril doslej neznana področja in zakonitosti življenja ter sprožil razne oblike manipuliranja z njim; srečevanje kultur in verstev na svetovni ravni je odprlo nova vprašanja; nova migracijska gibanja ustvarjajo nerešljive probleme; proces globalizacije kaže pozitivne pa tudi negativne vplive na človeško družino; podnebne spremembe kot Damoklejev meč grozijo našemu planetu in življenju na njem.

Razčlenjevanje vzrokov in posledic ne zadošča. Prelaganje krivde na posameznike, znanstveno ali družbenopolitično elito je nova oblika odtujitve (alienacije), ki se konča z obupanim: »Ničesar ne moremo storiti!« Prepričanje, da resnice ni mogoče spoznati, je zanikanje ene izmed osnovnih človekovih zmožnosti – zmožnosti spoznanja. Nič manj ni presenetljivo prepričanje

nekaterih, ki menijo, da je vsak razvoj v resnici v škodo človeku. Očitki veri, da je nasprotnica razuma in razvoja, so pokazali vse kaj drugega kot upravičenost. Pokazalo se je, da je ravno vera (Cerkev) najmočnejša zagovornica človekove zmožnosti spoznanja in razvoja (prim. Janez Pavel II., Okrožnica Vera in razum, 1999; Benedikt XVI., Okrožnica Ljubezem v resnici, 2009). Kaj pomeni trditev, da ni resnice, da je vse relativno, da obstaja več resnic, ki so vse enake, če ne razočaranje nad zmožnostjo človeškega spoznanja? Kaj pomeni zavračanje razvoja, ki naj bi bil v resnici anti-razvoj, če ne zanikanja človekovega prizadevanja, da bi ustvaril boljše življenjske razmere sebi in drugim? Kdo, kako, zakaj?

1. Sporočilo in novosti okrožnice

Cerkev skrbno spremlja razvoj sveta, novo miselnost in porajajoča se vprašanja. Njen socialni ali družbeni nauk so nekateri pojmovali ali ga še pojmujejo kot »tretjo pot« med kapitalizmom in komunizmom. Ali v bohotenju liberalizma ta dva sploh še obstajata? Cerkev ni nikoli sprejemala takšne opredelitve, tudi ni govorila o »tretji« ali »srednji poti«. Njena naloga ni ne politična ne gospodarska ne kulturna ne razvedrilna ali kaka druga dejavnost, pač pa evangelijski navdih vsega, kar človek dela, za vrednote, za katere si prizadeva. Brez poglobitve v evangelijsko sporočilo ni mogoče prav razumeti družbenega in etičnega sporočila okrožnice. Evangelij je namenjen ljudem vseh časov: posameznikom, skupinam, družbam, sistemom. To dokazuje evangelijsko tisočletno izročilo, ki je bilo tako nekoč kot danes človeku zanesljivo vodilo. Človeški in družbeni sistemi se spreminjajo glede na čas, razmere in potrebe. Spreminja jih človek – na boljše ali na slabše, to mora kritično presoditi – odvisno od njegovih spoznanj in etičnih prizadevanj. Časi so takšni, kakršni smo ljudje.

Evangelij ne obljublja raja na zemlji, kot ga obljubljajo razni sistemi in ideologije. Zaveda se, da je človek ne samo minljivo, ampak tudi nepopolno, omejeno in grešno bitje, ki potrebuje odrešenja ne samo zaradi lastne nezmožnosti, revščine, bolezni, nerazvitosti..., ampak tudi zaradi osebne hudobije in greha,

sebičnosti in pohlepa, zaverovanosti vase in v svoj prav. Vse to posameznik prenaša tudi na družbo. V tem smislu je družbeni nauk Cerkve integralni del evangelijskega oznanila in krščanske etike, ne samo socialna pomoč drugemu.

Ob besedah »socialna okrožnica«, ki sodi v »družbeni nauk Cerkve«, najprej pomislimo na tisti vidik človeške dejavnosti, ki presega posameznika tako s stališča delujočih subjektov kot s stališča tistih, ki jim je pozornost namenjena. Okrožnica ponavlja koncilsko misel, da je človek s svojo individualno in družbeno naravo središče naše pozornosti, skrbi in obravnave. Nikoli ne sme postati sredstvo v rokah politike, gospodarstva, genskega inženiringa, eksperimentiranja, zlasti pa raznih ideologij ... za doseganje njihovih ciljev. Prav tako pri besedi »socialno« najprej pomislimo, kako človeku pomagati v njegovih gmotnih in duhovnih stiskah, pri čemer slednje pogosto zanemarjamo.

V duhu koncila okrožnica zagotavlja, da je človek kot enota duha in telesa (ne duh in telo!) v ospredju vseh iskanj, prizadevanj in delovanja. V mislih imamo ne samo dejavnosti cerkvenih ustanov in skupnosti, ampak tudi prizadevanja civilne družbe za dobro osebe, ki ustvarja družbo, od nje prejema in tudi sama prispeva v zakladnico človečnosti in razvoja. Če znamo pravilno sprejemati, se iz tega učimo tudi dajati, in ko dajemo, tudi sami prejemamo.

2. Za celostni razvoj človeka in človeštva

Vprašanja niso nova. Z njimi so se srečevali misleci in praktiki, dejansko vsi, ki se sprašujejo o smislu življenja, človekovega bivanja in početja na zemlji. Ni naključje, da se v novi okrožnici Benedikt XVI. pogosto sklicuje na okrožnico papeža Pavla VI. O delu za razvoj narodov (*Populorum progressio*). Slednja je izšla leta 1967, dve leti po koncilu (1962–1965), ki je v Pastoralni konstituciji Cerkev v sedanjem svetu (*Gaudium et spes*, 1965) obravnaval podobna vprašanja: osebe in družbe, družine in države, znanosti in vere, človeške dejavnosti in razvoja, politike in gospodarstva, vojne in miru, sodelovanja in solidarnosti med narodi. Ta in druga nova vprašanja odmevajo danes v drugačnem, vendar že predvidenem kontekstu: v kontekstu

Kazalo

Papež Benedikt XVI.	
Okrožnica LJUBEZEN V RESNICI	5
UVOD	5
I. poglavje	
Sporočilo okrožnice <i>O delu za razvoj narodov</i>	13
2. poglavje	
Človeški razvoj v našem času	23
3. poglavje	
Bratstvo, gospodarski razvoj in civilna družba	39
4. poglavje	
Razvoj narodov, pravice in dolžnosti, okolje.....	51
5. poglavje	
Sodelovanje človeške družine	63
6. poglavje	
Razvoj narodov in tehnika	79
SKLEP	87
KRATICE	91
Rafko Valenčič, Zvestoba duhu in nauku evangelija	93

Zbirka CERKVENI DOKUMENTI

1. Papeški govori v Mehiki. Poslanica škofov iz Pueble (1979)
2. Janez Pavel II., Okrožnica Človekov Odrešenik (1979)
3. Papež Janez Pavel II., Na Poljskem (1979)
4. Veselje in veličina življenja (1980)
5. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o katehezi (1980)
6. Janez Pavel II., Na Irskem in v ZDA (1980)
7. Janez Pavel II., Afriški govori (1980)
8. Janez Pavel II., Govor v UNESCO (1980)
9. Janez Pavel II., Sveti Benedikt (1981)
10. Janez Pavel II., Okrožnica o božjem usmiljenju (1981)
11. Janez Pavel II., V ZR Nemčiji (1981)
12. Janez Pavel II., Na Daljnem vzhodu (1981)
13. Janez Pavel II., Okrožnica o človeškem delu (1981)
14. Mednarodno leto prizadetih (1982)
15. Redovniki v Cerkvi (1982)
16. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o družini (1982)
17. Janez Pavel II., Sveto leto odrešenja (1983)
18. Duhovni poklici (1983)
19. Nemški in francoski škofje o miru (1984)
20. Janez Pavel II., V Avstriji (1984)
21. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o odrešenjskem trpljenju (1984)
22. Smernice za vzgojo človeške ljubezni (1984)
23. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o redovništvu (1984)
24. Navodilo o teologiji osvoboditve (1984)
25. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o pokori in spravi (1985)
26. Janez Pavel II., Apostolsko pismo vsem mladim sveta (1985)
27. Janez Pavel II., Okrožnica Apostola Slovanov (1985)
28. Dostojanstvo človeka, Bioetika (1985)
29. VI. simpozij evropskih škofov (1986)
30. Škofovska sinoda: 20 let koncila (1986)
31. Navodila o krščanski svobodi in osvoboditvi (1986)
32. Janez Pavel II., Okrožnica o Svetem Duhu (1986)
33. Kristološka vprašanja (1987)
34. Janez Pavel II., Okrožnica o Odrešenikovi Materi (1987)
35. Ekleziološka vprašanja (1987)
36. Navodilo o daru življenja (1987)
37. Janez Pavel II., Okrožnica o skrbi za socialno vprašanje (1988)
38. Tisoč let krščanstva v Rusiji (1988)
39. Veselo oznanilo evangelija in vzgoja v veri (1989)
40. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o dostojanstvu žene (1989)
41. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o krščanskih laikih (1989)
42. Mir v pravičnosti (1989)
43. Škofje ZDA – Papeški svet: AIDS (1990)
44. O meditaciji: Študij cerkvenih očetov (1990)

45. Janez Pavel II., Okrožnica Ob stoletnici (1991)
46. Janez Pavel II., Okrožnica Odrešenikovo poslanstvo (1991)
47. MSK: Kateheza odraslih v krščanski skupnosti (1991)
48. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda Dal vam bom pastirjev (1992)
49. Škofovska sinoda o Evropi: Katoličani v Evropi (1992)
50. Papeški svet za družbeno obveščanje: Na pragu novih časov (1992)
51. Mednarodna teološka komisija: Eshatološka vprašanja (1993)
52. Janez Pavel II., Okrožnica Sijaj resnice (1994)
53. Ekumenski pravilnik (1994)
54. Janez Pavel II., Pismo družinam (1994)
55. Carlo Maria Martini, Cerkev in javna glasila (1994)
56. Direktorij za službo in življenje duhovnikov (1994)
57. Bratsko življenje v skupnosti (1994)
58. Janez Pavel II., Apostolsko pismo V zarji tretjega tisočletja (1995)
59. Cerkev in kultura (1995)
60. Janez Pavel II., Okrožnica Evangelij življenja (1995)
61. Komisija Pravičnost in mir pri SŠK, Izjave (1995)
62. Mednarodno leto žensk (1996)
63. Janez Pavel II., Okrožnica Da bi bili eno (1996)
64. Janez Pavel II., Govori v Sloveniji (1996)
65. Janez Pavel II., Posinodalna apost. spodbuda Posvečeno življenje (1996)
66. Papeški svet za družino, Človeška spolnost – resnica in pomen (1996)
67. Janez Pavel II., Govor na 50. generalni skupščini OZN (1996)
68. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Luč z Vzhoda (1996)
69. Papeški odbor za medn. evhar. kongrese: Evharistija in svoboda (1997)
70. Janez Pavel II., Papeški svet za družino, Zakrament sprave (1997)
71. Papeški svet za družino, Priprava na zakon (1997)
72. Papeški svet za družbeno obveščanje, Etika oglaševanja (1997)
73. CEI, Direktorij družinske pastorale za Cerkev v Italiji (1997)
74. Navodilo o sodelovanju laikov pri službi duhovnikov (1998)
75. Splošni pravilnik za katehezo (1998)
76. Novi duhovni poklici za novo Evropo (1998)
77. Spominjamo se: Premišljevanje o holokavstu (1998)
78. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Gospodov dan (1998)
79. Janez Pavel II., Skrivnost učlovečenja (1999)
80. Janez Pavel II., Okrožnica Vera in razum (1999)
81. CEI, Načrtovanje novih cerkva in Preureditev cerkva (1999)
82. Janez Pavel II., Pismo umetnikom (1999)
83. Papeški svet za laike, Dostojanstvo starejših ljudi (1999)
84. Janez Pavel II., Pismo starejšim (1999)
85. Papeški svet za kulturo, Za pastoralo kulture (2000)
86. Kongregacija za duhovščino, Duhovnik za tretje tisočletje (2000)

87. Papeška biblična komisija, Interpretacija Svetega pisma v Cerкви (2000)
88. Papeški svet za past. zdravstvenih delavcev, Listina zdravstvenih delavcev (2000)
89. Papeški svet za družbeno obveščanje, Etika v družbenem obveščanju (2000)
90. Izjava socialne komisije francoskih škofov, Rehabilitirati politiko (2001)
91. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Ob začetku novega tisočletja (2001)
92. Kongregacija za nauk vere, Navodilo o molitvi za ozdravljenje (2001)
93. Papeški svet za družino, Zakon, družina in zunajzakonske skupnosti (2001)
94. Kongregacija za bogoslužje, Splošna ureditev rimskega misala (2002)
95. CEI, Kako oznanjati evangelij v svetu, ki se spreminja (2002)
96. Papeški svet za družbeno obveščanje, Cerkev in internet (2002)
97. Papeška komisija za kulturne dobrine, Cerkev in kulturne dobrine (2002)
98. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Rožni venec Device Marije (2002)
99. Kongregacija za duhovščino, Duhovnik, pastir in voditelj župnijskega občestva (2002)
100. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja, Znova začeti pri Kristusu (2003)
101. Janez Pavel II., Okrožnica Cerkev iz evharistije (2003)
102. Kongregacija za bogoslužje in za zakramente, Direktorij za ljudske pobožnosti in bogoslužje (2003)
103. Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda Cerkev v Evropi (2003)
104. Papeški svet za kulturo, Jezus Kristus prinašalec žive vode (2003)
105. Papeški svet za pastoralo zdravja, Cerkev, mamila in odvisnost (2004)
106. Kongregacija za katoliško vzgojo, Stalni diakoni (2004)
107. Kongregacija za verski nauk, Pismo o sodelovanju moških in žensk (2004)
108. Kongregacija za bogoslužje, Navodilo o zakramentu odrešenja (2004)
109. Papeški svet za pastoralo migrantov in potujočih, Navodilo Kristusova ljubezen do migrantov (2005)
110. Papeška biblična komisija, Judovsko ljudstvo in njegovi sveti Spisi v krščanskem Svetem pismu (2005)
111. Papež Benedikt XVI., Homilije in govori (2005)
112. Papež Benedikt XVI., Okrožnica Bog je ljubezen (2006)
113. Papež Pij XII., Okrožnica o čiščenju Presvetega Srca Jezusovega Haurietis aquas in gaudio (1956–2006)

114. Papež Benedikt XVI., Apostolsko potovanje na Bavarsko (2006)
115. Papež Benedikt XVI., Posinodalna apostolska spodbuda Evharistija – zakrament ljubezni (2007)
116. Papež Benedikt XVI., Apostolsko pismo – Motuproprij Summorum pontificum (2007)
117. Slovenska škofovska konferenca, Nova ureditev Cerkve v Sloveniji leta 2006 (2007)
118. Papež Benedikt XVI., Okrožnica Rešeni v upanju (2008)
119. Papeški svet za pastoralo migrantov in potujočih, Navodilo o pastoralni oskrbi ljudi na cesti (2008)
120. Italijanska škofovska konferenca, Šport in krščansko življenje (2008)
121. Papež Benedikt XVI., Pastoralni obisk v ZDA (2008)
122. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja ..., Služba oblasti in pokorščina (2008)
123. Marc card. Ouellet, Evharistija, Božji dar za življenje sveta (2009)
124. Papeška biblična komisija, Sveto pismo in morala (2009)
125. Kongregacija za verski nauk, Dostojanstvo osebe. Navodilo o nekaterih bioetičnih vprašanjih (2009)
126. Benedikt XVI., Pismo za leto duhovništva ob 150-letnici smrti sv. Janeza Marije Vianneya (2009)
127. Benedikt XVI., Okrožnica Ljubezen v resnici (2009)